

Література:

1. Асоціативний словник української рекламної лексики / упор. Т. Ю. Ковалевський, Г. Д. Сологуб, О. В. Ставченко. – Одеса, 2001. – 116 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання/ Наук. ред. укр. вид. С. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Муравицька М. П. Психолінгвістичний аналіз лексичної омонімії / М. П. Муравицька // Мовознавство. – 1975. – № 3. – С. 59-67.
4. Терехова Д. І. Особливості сприйняття лексичної семантики слів (психолінгвістичний аспект): [монографія] / Д. І. Терехова. – К.: Видавничий центр КДЛУ, 2000. – 244 с.
5. Шульц Д. П. История современной психологии: пер. с англ. А. В. Говорунов, В. И. Кузин, Л. Л. Царук / под ред. А. Д. Наследова / Д. П. Шульц, С. Э. Шульц. – СПб.: Евразия, 1998. – 528 с. – с. 104

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-90>

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ**

Дегтярьова Т. О.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумський державний університет*

Дядченко Г. В.

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри мовної підготовки іноземних громадян
Сумський державний університет
м. Суми, Україна*

Дієвим імпульсом для появи різних підходів до навчання іноземних мов на сучасному етапі стала зміна стану суспільства, процес глобалізації. За останні десятиліття світ різко змінив звичну систему координат. Це стосується не тільки зовнішнього боку життя та політичної ситуації, а й базових цінностей, життєвих настанов і звичок людей. Ніколи в історії людства зміни не відбувалися в такому

швидкому темпі, як тепер. Зміна манери мислення і поведінки людей не може не позначатися на методах навчання.

Як зауважив С. Ф. Шатілов, «... методика навчання іноземних мов повинна мати у своєму розпорядженні все розмаїття прийомів, способів і видів роботи, бути гнучкою і диференційованою, враховувати всі фактори, що впливають на успішність навчання» [4, с. 50].

На думку відомого психолога і лінгвіста І. А. Зимньої, у психології були створені всі основні передумови для теоретичного обґрунтування нового підходу до навчання іноземних мов. Як новий об'єкт навчання І. О. Зимня виділяє «іншомовну мовленнєву діяльність» [1, с. 87].

Таким чином, акцент у навчанні іноземних мов переміщено з мови як системи і мови як процесу користування системою на мовленнєву діяльність іноземною мовою.

Найпоширенішим напрямком у сучасній педагогіці можна вважати конструктивізм. Суть основної ідеї цього напрямку наступна: викладач не може виконувати роль простого транслятора знань і навичок у голови студентів, навчання вимагає активної розумової праці учня. Це привело до поняття студентоцентричності й до нового тлумачення ролі викладача, від якого вимагають не максимального багажу знань, а вміння допомагати учням у процесі навчання.

Сучасна молодь менше читає, але більше працює в інтернеті, спілкується в соціальних мережах. Новий студент втратив інтерес до книг і письмових текстів. Виросло покоління, для якого комп'ютер та інтернет стали невід'ємною частиною життя. Молодь не мислить себе без сучасних девайсів.

Зміна мислення і підкреслення індивідуальних потреб поступово охопило всі культури. Масовий туризм і можливість електронного листування, синхронної бесіди у вигляді чату через інтернет зближують людей земної кулі. Знання про інші країни і культури зростає.

Ті зміни, які відбулись у сучасному суспільстві, звичайно, впливають на методику викладання. Глобалізація культури і мислення не означає, що національним культурам вже не варто приділяти належної уваги. Висновок якраз протилежний: при натиску уніфікаційних процесів люди усвідомлюють унікальність різних культурних явищ і хочуть дізнатися саме про них.

Використання технічних засобів не слід розуміти таким чином, нібито викладач стає непотрібним, – навпаки, за нових умов важливість особистого контакту викладача зі студентом набуває ще більшої значущості в навчальному процесі. Зменшення ідеологічної поляризації звільняє більше місця для особистої думки викладача, і сучасному

студентові такі вчителі потрібні не менше, ніж представникам попередніх поколінь.

Новітні технічні пристрої (девайси) збагачують навчальний процес у різних умовах навчання і на всіх його рівнях Ці пристрої підвищують ефективність навчального процесу, роблять заняття більш насиченими й креативними. Нові технології дозволяють розширити рамки уроку, даючи можливість застосовувати нові форми навчання. Однією з таких форм є відеоматеріали.

Використання відео в навчанні української мови як іноземної підвищує ефективність засвоєння нової мови, оскільки саме через органи зору і слуху людина отримує більшу частину інформації про навколишній світ. Такі види діяльності урізноманітнюють заняття, вносять в них елементи реального життя.

Під час презентації нової лексики використовується мультимедійна дошка. За допомогою ноутбуків, планшетів демонструються відеоролики «Україна – велика європейська країна», «Київ – столиця України», «Місто, у якому я навчаюся», «Наш університет». Студенти створюють презентації про свої країни, рідні міста.

«Розумні телефони» (смартфони) на уроках української як іноземної допомагають формувати граматичні, лексичні, вимовні навички та розвивати всі види мовленнєвої діяльності: говоріння, письмо, читання, аудіювання. За допомогою цих девайсів також можна контролювати сформованість отриманих навичок і вмій.

Смартфони застосовуються на всіх етапах навчання української. Так, на початковому етапі, коли інокомуніканти знайомляться з фонетичною системою мови, що вивчається, викладач записує на диктофон презентацію нових звуків, зразки основних інтонаційних конструкцій тощо. Удома, під час самостійної роботи, студенти прослуховують запис, корегуючи вимову.

Пізніше, коли студенти розпочинають опрацьовувати міні-тексти, діалоги, вірші, за допомогою смартфона фіксується читання викладача і читання студентів, а під час виконання домашнього завдання учні мають нагоду порівняти власну вимову з вимовою вчителя. Фотокамерою можна фіксувати таблиці, схеми, малюнки, фотографії, які використовуються на уроці під час презентації нового матеріалу.

Мультимедійні можливості сучасних мобільних пристроїв допомагають прослуховувати іноземне мовлення, адаптувати його відповідно до власного рівня сприйняття; регулюючи швидкість, розбивати фрази на окремі слова, паралельно зіставляючи вимову і написання слів. Інтерактивність «сприяє більш інтенсивній участі в

процесі навчання самого студента, що підвищує ефективність сприйняття і запам'ятовування навчального матеріалу» [4].

Особливе місце серед усіх додатків займає електронний двомовний словник. Такий словник має ряд переваг перед друкованим. Інформація в електронному словнику надається в різних видах: текстовому і звуковому. Інокомунікант дуже швидко може вибрати потрібну йому мову, дізнатися значення слова з транскрипцією і вимовою, здійснити прямий і зворотний переклад. Коли виникають помилки, словник виправляє їх або вказує правильний варіант. Електронний словник можна використовувати на всіх етапах вивчення іноземної мови.

Інтернет-ресурси володіють величезними можливостями використання. Матеріали глобальної мережі завжди актуальні й доступні. Тут можна зробити віртуальні екскурсії, знайти аудіо та відеоматеріали, новини, газети, журнали, художні й наукові тексти, перекладачі онлайн. Студенти можуть познайомитися з культурологічними особливостями країни, мова якої вивчається: з етикетом, мовленнєвою поведінкою, культурою, традиціями. Автентичні тексти мережі різного ступеня складності допомагають формувати навички та вміння читання, удосконалювати навички аудіювання, сприяють поповненню словникового запасу тощо.

Соціальні мережі, електронна пошта, Skype, Viber, WhatsApp та інші додатки й месенджери дають можливість спілкування з реальними носіями мови, що дуже важливо для практики мовлення. Слід підкреслити, що ресурси інтернету виступають в ролі «реальних носіїв інформації», котрі допомагають створити реальне мовне середовище для здійснення міжкультурної комунікації [4].

Реалії життя ставлять перед викладачами завдання вивчати і впроваджувати в навчальну практику найбільш ефективні методики і технології, творчо розвивати накопичений практичний і теоретичний досвід викладання дисципліни. За словами А. М. Щукіна, «... розвиток інтенсивних методів, які передбачають органічне включення в систему навчання технічних засобів, буде найбільш перспективним напрямком удосконалення методики на найближчі роки» [5, с. 57].

Література:

1. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке. Москва, 1985. 160 с.
2. Митрофанов О. Д. В поисках новой парадигмы методики преподавания русского языка как иностранного. *Русский язык в центре Европы*. 2000. № 2. С. 45-52.

3. Пассов Е. И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. Москва, 1989. 276 с.

4. Сайфуллин Р. Об эффективности использования информационно-коммуникационных технологий на уроках английского языка. URL: http://pedsovet.org/component/option,com_mtree/task,viewlink/link_id,167742/Itemid,118/ (дата звернення: 31.01.2021).

5. Шатилов С. Ф. О создании рациональной методики обучения иностранным языкам в средней школе. *Иностранный язык в средней школе*. 1990. № 2. С. 50-59.

6. Щукин А. Н. Современные интенсивные методы и технологии обучения иностранным языкам. Москва, 2008. 188 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-041-4-91>

TECHNIKI I METODY OPTYMALIZACJI PROCESÓW ZAPAMIĘTYWANIA I ODTWARZANIA INFORMACJI

Zhdanov D. K.

Nauczyciel geografii

Liceum w Odesie nr 82

m. Odesa, Ukraina

Reforma państwowego systemu edukacji powinna przede wszystkim zmienić niektóre kwestie metodologiczne. Nowe zadania edukacyjne nie mogą być rozwiązane w ramach modelu procesu edukacyjnego, w którym nacisk położono na zapamiętanie przekazanego materiału i formalne podejście do nauczania.

Artykuł poświęcony jest procesom zapamiętywania i odtwarzania informacji u dzieci w wieku szkolnym podczas zajęć sekcji «Co? Gdzie? Kiedy?» i opiera się na 20-letnim doświadczeniu zawodowym w szkolnych i pozaszkolnych placówkach oświatowych. Wśród nauczycieli, którzy zajmowali się tą kwestią, warto zwrócić uwagę na O.M. Matiushkina, jednego z klasyków naucznia sprawiającego problemy. I chociaż w artykułach Matiushkina problemy rozwoju pamięci u dzieci w wieku szkolnym są poruszane tylko pośrednio, przecież on oceniał skuteczność przyswajania przez uczniów nowego materiału, w tym i według procesów zapamiętywania i odtwarzania nowego materiału przez nich [5]. Istotny wkład w rozwój idei organizacji procesu edukacyjnego w szkołach w celu